



# INDUSTRIEN OG VINDMØLLERNE

## Danske vindmøllefabrikker 1876-2007

### Elmuseet 23. juni - 31. august 2007

Elmuseet, Bjerringbrovej 44, Tange, 8850 Bjerringbro



Efter en udstillingspause på tre år (den sidste udstilling var på Hjerl Hede i sommeren 2003) giver DVS atter mulighed for at få noget at vide om møllehistorien og se nogle af de mølledele, der er bevaret i vores depoter. Denne gang foregår det på Elmuseet i Tange og udstillingen er et led i "Industrikulturåret 2007"

Temaet for udstillingen er den danske vindmølleindustri og vi vil være ubeskedne nok til at sige, at der her for første gang på en udstilling bliver lejlighed til at følge hele udviklingslinien fra de første industrielt fremstillede møller i 1870'erne til nutidens havvindmøller. Udstillingen giver dermed en del af baggrunden for, at det netop var Danmark, der i slutningen af det 20. århundrede fik en international førerposition på vindmølleområdet. I tekst og billeder fortælles om pionererne fra slutningen af 1800-tallet, og om nogle af de fabrikker, der var

med i det første danske "vindmølleeventyr" i perioden fra 1905 til 1920, da der blev fremstillet og opstillet over 15.000 vindmøller i Danmark - først og fremmest i landbruget. Tredie kapitel i den historie, udstillingen beskriver, handler om den lange periode, da vindkraften var trængt i baggrunden af de importerede fossile brændsler (kul og olie), og fjerde kapitel om udviklingen af den moderne vindmølleindustri, vi kender idag.

Udstillingen er blevet til i tæt samarbejde med Elmuseet og har fået de bedst tænkelige rammer i museets store "Ørsted-sal" lige inden for hovedindgangen og i friarealerne udenfor. Flere andre museer, samlinger og arkiver har bidraget med udlån af modeller og mølledele og med billedmaterialet til udstillingen. Læg vejen forbi Tange i løbet af sommeren...!

**Medlemmer af DVS har gratis adgang til udstillingen ved forevisning af medlemskort.**



Billedkilder: Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Sundby-Samlingerne og lokalarkiverne i Ringe, Års og Lem.

# Beretning fra et påhængsvognslad...

af Kurt Ganer-Tolsøe, formand for DVS

- med fotobidrag fra Kurt Weber og Benny Christensen



Udgangspunktet for det hele



Maskineriet efter fjernelse af de fleste overflødige dele.



2. maj 2007



13. maj 2007



Hvad er det for et maskineri? Hvor stammer den fra?? Er det ikke en vindmølle?? Skal den op at køre igen?

Spørgsmålene er mange fra de arbejdere, der kommer forbi. Lige fra manden på budcyklen til truckførerne, der jævnligt alle dage kører forbi med vingedele, der alene er flere gange længere end maskinkabinen fra FLS Aeromotoren (4,5 meter).

Det er 66 år siden FLS-Aeromotoren blev sat i drift på sit betontårn i Ullerslev på Fyn. Omkring 1986 blev tårnet genbrugt til en 75 KW Vestas vindmølle, og FLS'en blev transporteret til Lem og tilbragte de følgende år udendørs bag en af fabrikshallerne. Efter de mange års stilstand var kabinen allerede dengang hårdt angrebet af vejrliget, og de følgende år har fortsat nedbrydningen. Derfor kommer møllen ikke til at køre igen, og vi har i DVS, som for nogle år siden overtog den, besluttet at standse forfaldet samtidig med at vi har fjernet så meget af møllehuset, at FLS-Aeromotorens karakteristiske opbygning bliver tydeligere.

Derfor har maj måned for mit vedkommende budt på ganske mange timer på et påhængsvognslad bag industriområdet i Lem. Endnu har jeg ikke lært at male hurtigt rundt om møtrikker – eller utallige kroge i den imponerende konstruktion, som FLS-Aeromotoren repræsenterer, men den bliver et værdigt vartegn for udstillingen på Elmuseet i Tange.

**FLS-Aeromotoren vil sammen med andre nyrenoverede mølledelen fra DVS' depoter blive udstillet på Elmuseet fra 23. juni til 30 august 2007.**

Redaktion af nyhedsbrevet:  
Benny Christensen



Krøjeværket før...



- og efter...



Færdigt arbejde.



Affald



Bestyrelsesmøde 6. juni 2007